

fesorjev zabilježujejo. Marsikteri učitelj je debelo gledal in se zavzema, da zamore človek leto in dan toliko pól papirja popisati. Gotovo lep izgled, kaj premore pridnost in marljivost človeška! Mene je posebno zanimala velikanska in prav praktično ustrojena Kniebergerjeva stiskalnica za grozdje (Weinpresse), ki je v nalašč zato priredjenem prostoru postavljena. Ko nas je še gosp. Schellenberg z najboljim vinom, ki ga imajo v ondašnjem závodu, pogostil, odpeljali se smo veseli, kakor še nikoli, zopet nazaj v cesarsko stolico. — Nekteri učitelji družega razreda, ki so bili pozneje v Klosterneuburgu, so obiskali tudi velikanski sod, ki ne drži nič manj, nego tisoč avstrijskih veder. Eni so se še celó v trebušje tega velikana spravili ter v njem ve-sele pesmi prepevali, med tem da so drugi po pristavljeni lestvi na njegovo hrbitišče zlezli ter se po njem sém in tje sprehajali. (Kon. prih.)

Nove postave.

Posnetek iz nove postave od 5. dne t. m., ktera določuje dolžnosti vojaške službe. *)

I. Kdo mora vojak biti?

Vsak, kdor je za vojaštvo pripraven in ki je v takih letih, ki jih postava za mnogovrstno vojaško službo odločuje. Dolžnost vojaške službe se začne s 1. dnevom prosinca (januarja) meseca potem, ko je mladeneč 20. leto dopolnil, in neha z dopolnjenim 32. letom in sicer tako, da pristojeci armadi ali v pomorski vojski služi 3 leta v redovni armadi, 7 let pa v rezervi, — med brambovci pa ima služiti 2 leti tak, kdor je doslužil predpisana leta v stoječi vojski; kdor pa je iz namestne reserve bil med brambovce vrstjen, ima 12 let med njimi služiti.

II. Kdo se sme začasno oprostiti službe v stoječi vojski, pomorski vojski ali med brambovci?

1. Edini sin očeta, ki si sam ne more ničesar več prislužiti, ali pa edini sin matere vdove;
2. po očetovi smrti edini vnuk starega očeta, ki si sam ne more ničesar prislužiti, ali stare matere vdove, če nima lastnega sina;
3. brat popolnoma osiroščenih bratov in sester;
4. edini nezakonski sin matere, ki si sama ne more ničesar prislužiti.

Vendar sme oproščenje tirjati le oni edini sin, vnuk ali brat, ki je pravi (pristen) sin, vnuk ali brat, ako pa od njegovega oproščenja odvisi živež njegovih starišev, dedov ali sester in bratov in če jih on v resnici tudi živi.

Pod tem pogojem veljá oproščenje kakor pri edinem sinu, vnuku ali bratu, tudi za takega, čegar edini brat ali drugi bratje stojé v redovni vojski ali v rezervi, ali so mlajši od 18 let, ali ki si zavoljo neozdravljivega zmešanega uma ali neozdravljivih letnih bolezni ne more ničesar prislužiti.

Kdor je na podlagi teh določil začasno oproščen, pa mu je šel v pogubo ta vzrok oproščenja ali če neha spolnjevati stavljenе pogoje, tega zadeva dolžnost stopiti v stoječo vojsko, pomorsko vojsko ali med brambovce po razmerah svoje starosti.

*) Nam se izraz „dolžnost vojaške službe“ za „Wehrpflicht überhaupt“ primernejši zdí kakor „brambovska dolžnost“ in po tem tudi „brambovska postava“, ker v narodu živí beseda „brambovec“ le za „Landwehrmann.“ Dostavek „deželna“ bramba v tem ožjem pomenu nič ne premení o tej besedi, sicer bi se „Wehrpflicht“ v splošnem ali širjem pomenu moralo predstavljati v državna brambovska dolžnost.

Vred.

O začasnem oproščenju sodi komisija za novačanje. Proti njeni razsodbi je dopuščena pritožba do ministerstva za deželno vojaštvo; ta pa ima pravico, konečno razsodbo prepustiti deželni vladi. Proti razsodbi te komisije, katero je potrdilo ministerstvo ali deželna oblastnija, ni nobene pritožbe več.

III. Ali se tak, kdor je že doslužil svoja leta, sme še ponuditi za vojaško službo, in kaj mu to koristi?

Kdor je v redovni vojski doslužil, ta sme, ako je za to službo še sposoben, namesti v rezervi, še dalje od leta do leta prostovoljno ostajati v redovni vojski. Dobiček, ki mu iz tega izvira, odločujejo posebne postave.

IV. Ktere pravice si pridobi tak, kdor dalje služi?

Korporali ali feldvebeljni, ki so 12 let — in to najmanj 8 let kot korporali ali feldvebeljni služili v stoječi vojski, v pomorski vojski ali med brambovci, in so lepega vedenja bili, imajo pravico do primernih cesarskih služeb, služeb pri železnicah, soparnih barkah in družih podvzetjih, ktera podpira država. Kako se to zvrši, določi posebni ukaz.

V. Ali se sme tudi takim, ki niso sposobni za vojaščino, nalagati vojaška opravila?

Taki, ki po telesnih svojih lastnostih niso sposobni za pravo vojaško službo, pač pa za druge službe vojskinega namena, kateri se vjemajo z njihovim stanom, smejo se ob času vojske porabiti za taka opravila.

VI. Kdaj se kdo sme izpustiti iz vojske?

Pred dopolnjeno vojaško službo se izpusti iz vojaštva: kdor je bil zoper postavo vrstjen med vojsko, — kdor postane nesposoben za vojsko, — če vojak 1. postane edini sin očeta, ki si ne more ničesar prislužiti, ali matere vdove, — 2. če postane edini sin starega očeta, ki si ne more ničesar prislužiti, ali stare matere vdove, — 3. če mu bratje in sestre osirotijo; in ob času mirú tisti za nastopnike vrstjeni, ki imajo najvišjo številko najstarejše vrste, ako kateri predstopnik do konca nabirnega leta stopi v stoječo vojsko ali pomorsko vojsko. Dovoršena njegova služba se všteje nastopniku.

VII. Kaj pa je črni vojski namen?

Črna vojska, kedar jo posebna postava zapové, sme se sestaviti le iz prostovoljcev, ki niso vpisani niti med stoječo ali pomorsko vojsko, niti med deželno brambo. Črna vojska, če se napravi, ima namen, podpirati stoječo vojsko in brambovce, da se brani sovražniku v deželo, ali da se, ako je že pridrl v deželo, vojskuje zoper njega.

Spomini na deželni zbor kranjski.

O postavi zarad šolskega nadzorstva

na dalje.

Govor poročevalca dr. Tomana se je glasil tako-le :

Nadjati se je bilo, da priložnost taka se ne bode izpustila iz rok, kakor je današnja pri posvetovanju postave o šolskem nadzoru, o kateri se more tako liberalno govoriti, kakor je gosp. Dežman govoril in razlagal — duh od razjasnjene duha — (veselost.) Vendar vse, kar je gosp. Dežman, poslanec velikih posestnikov, tukaj nam povedal, zeló nasproti stoji temu, kar je drugi poslanec velikih posestnikov in sam veliki posestnik povedal nam včeraj. (Veselost.)

Gosp. Dežman pravi, da mi v deželnem zboru ne merimo po tistem merilu, kakor meri vlada o po-